

การศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรศิลปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย

นายสถิต วิเศษสัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-637-089-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THE ORGANIZATION OF ART EDUCATION CO-CURRICULUM
ACTIVITIES IN THE ROYAL AWARDED SECONDARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL
EDUCATION, CHANGWAT LOEI

Mr. Satith Visassat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Art Education

Department of Art Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic year 1997

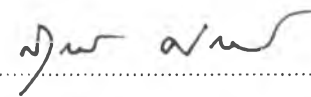
ISBN 974-637-089-8

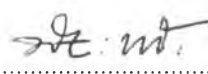
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรศิลปศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย
โดย นายสถิต วิเศษสัตย์
ภาควิชา ศิลปศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ปิยะชาติ แสงอรุณ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สันติ คุณประเสริฐ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

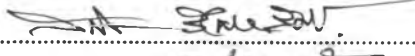
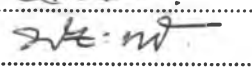
สถิติ วิเศษศักดิ์ : การศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรศิลปศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย (A STUDY OF THE ORGANIZATION OF ART EDUCATION CO-CURRICULUM ACTIVITIES IN THE ROYAL AWARDED SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, CHANGWAT LOEI)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ปิยะชาติ แสงอรุณ, 208 หน้า. ISBN 974-637-089-8.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรศิลปศึกษาในด้านการวางแผน การดำเนินงานและการประเมินผล ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยมี 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน ครูที่ปรึกษา กิจกรรม จำนวน 2 คน และตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 20 คน จากโรงเรียน ศรีสงครามวิทยาและโรงเรียนเลยพิทยาคม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตีความและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปของความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

1. การวางแผน โรงเรียนทั้ง 2 แห่ง มีการเขียนโครงการก่อนดำเนินงาน มีการกำหนดจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้และทักษะทางศิลปะเพิ่มขึ้น รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้แสดงงานและส่งผลงานเข้าประกวด มีการแต่งตั้งครูที่ปรึกษากิจกรรมอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร มีการคัดเลือกนักเรียนโดยการทดสอบความสามารถพื้นฐานทางศิลปะ สังเกตความสนใจและพิจารณาผลงานในชั้นเรียน การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่โรงเรียนเลยพิทยาคมจัดสรรจากเงินบำรุงการศึกษา ส่วนโรงเรียนศรีสงครามวิทยาส่งส่วนใหญ่จัดสรรจากเงินสนับสนุนของหน่วยงานเอกชน หรือมูลนิธิต่าง ๆ ผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการวางแผน คือครูที่ปรึกษากิจกรรม
2. การดำเนินงาน โรงเรียนทั้ง 2 แห่ง จัดกิจกรรมศิลปะด้านการวาดภาพระบายสี โดยนักเรียนส่วนใหญ่ใช้หัวข้อเรื่องตามที่ครูที่ปรึกษากิจกรรมแนะนำและหน่วยงานจัดประกวดศิลปะกำหนด การปฏิบัติงานส่วนใหญ่ใช้ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ สื่อที่ใช้ในการสร้างงานส่วนใหญ่เป็นภาพผลงานดีเด่นหรือภาพผลงานที่ได้รับรางวัลในหนังสือสูจิบัตร และวารสารต่าง ๆ การดำเนินกิจกรรมส่วนใหญ่ใช้เวลาในช่วงวันหยุดและช่วงปิดภาคเรียน มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่เด็กนักเรียนที่มีผลงานดีเด่น โดยการมอบรางวัล ทูการศึกษาและเกียรติบัตร หลังปฏิบัติงานมีการแสดงผลงานและส่งผลงานเข้าประกวด
3. การประเมินผล โรงเรียนทั้ง 2 แห่ง มีการประเมินก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินงาน และหลังสิ้นสุดโครงการโดยครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบในการประเมิน วิธีที่ใช้ในการประเมินกิจกรรมคือ การสังเกต สัมภาษณ์ ตรวจสอบผลงาน การแสดงผลงาน แฟ้มสะสมผลงานและรางวัลที่ได้รับ มีการนำผลการประเมินไปปรับใช้กับการเรียนการสอนในชั้นเรียนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรครั้งต่อไป

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C743139 : MAJOR ART EDUCATION

KEY WORD: ART EDUCATION CO-CURRICULUM ACTIVITIES / ORGANIZATION

SATITH VISASSAT : A STUDY OF THE ORGANIZATION OF ART EDUCATION CO-CURRICULUM ACTIVITIES IN THE ROYAL AWARDED SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, CHANGWAT LOEI. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. PIYACHAT SANGARUN, 208 pp. ISBN 974-637-089-8.

The purpose of this research was to study the organization of art education co-curriculum activities concerning : planning, implementation and evaluation. in the Royal Awarded Secondary Schools under the jurisdiction of the Department of General Education, Changwat Loei. There were 4 populations : 2 school principals, 2 activity advisors; and there were 20 samples who were students, from Srisongkramvittaya school and Loeipittayakom school. The instruments of this research study were : interview, from observation from and survey questionnaire. The data were analyzed by using interpretation and inductive conclusion, then presented in the form of report.

The results were found that :

1. Planning : Both schools have written down the projects before the operation. The objectives were to improve the student knowledge and skills, to know how to spend the useful spare times, and to submit their work to the exhibitions as well as competitions. The school principals appointed activity advisors in written form. The students were selected by using art basic skill tests, inclass interesting and work quality criterias. Major budgets of Loeipittayakom came from school fund, while those of Srisongkramvittaya came from private organizations or foundations. The most important planning roles were the activity advisors.

2. Implementation : Both schools organized the drawing and painting activities in which most topics were suggested by the activity advisors or the competition committees. Students usually worked in the school workshops. The learning aids were samples devived from former awarded works, magazines or brochure illustrations. They usually painted during the weekends or summer holidays. Prizes, scholarships and certificates were employed to encourage student working atmosphere. After finishing the projects they submitted their works to the exhibitions and then to the competitions.

3. Evaluation : Both schools, the activity advisors employed evaluation methods before starting the project, then during the operation and after finishing ones. The activity evaluation methods were : observation, interview, selecting, exhibition, portfolio and awarded prizes. The results were employed to improve the future class instruction and co-curriculum organization.

ภาควิชา..... ศิลปศึกษา.....

สาขาวิชา..... ศิลปศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2540.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากรองศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยท่านได้ให้คำปรึกษา ดูแลติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิด ติมาโดยตลอด และได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. สันติ คุณประเสริฐ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง วิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ผดุง พรหมมูล อาจารย์วิฑูรย์ ไสแก้ว อาจารย์ ประเทศ สุขสถิตย์ อาจารย์กอบกุล ดิษฐแย้ม และอาจารย์โชคก เก่งเขตรกิจ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาศิลปศึกษาทุกท่านที่คอยให้คำแนะนำ ชี้แนะ ตกเต็อนมาโดยตลอด และขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ ประพนธ์ พลเยี่ยม ผู้อำนวยการ สุเทพ ทิพรส อาจารย์ สังคม ทองมี อาจารย์ทรงศักดิ์ บุญศิริ อาจารย์พรพรหม ตะพรหม และนักเรียนโรงเรียนศรีสงคราม วิทยาและโรงเรียนเลยพิทยาคม ที่ได้ให้ข้อมูลและความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ อาจารย์พัชรี ป้องศิริ อาจารย์ศิรินันท์ จุลกาญจน์ อาจารย์วิภาวี ประชารัตน์ อาจารย์สมถวิล บุญไชย อาจารย์พรธงาม ป้องศิริ อาจารย์สุภาวดี กองสุวรรณ อาจารย์อัสวดี วิเศษสัตย์ อาจารย์สุรพล สุรนาถชยานนท์ คุณจันทลักษณ์ - คุณเกษร อารณศรี คุณวันทนา สายยูเขตต์ และครูอาจารย์โรงเรียนเลยพิทยาคมที่คอยให้กำลังใจและช่วยแบ่งเบาภาระกิจให้ผู้วิจัยได้มีเวลา ศึกษาและทำวิจัยได้อย่างเต็มที่

ท้ายที่สุด ขอรำลึกถึงพระคุณบิดา มารดาผู้ซึ่งให้ชีวิตและวิชาความรู้เป็นเบื้องต้น

นายสถิต วิเศษสัตย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.4 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 แนวคิดหลักการและทฤษฎีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	12
2.2 นโยบายการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ.....	26
2.3 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	27
2.4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรศิลปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	43
2.5 โรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน.....	70
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	74

สารบัญ (ต่อ)

3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	84
3.1	การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	84
3.2	การเลือกกรณีศึกษา.....	84
3.3	การเตรียมตัวทำงานภาคสนาม.....	85
3.4	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	86
3.5	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	87
3.6	การตรวจสอบข้อมูล.....	89
3.7	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
3.8	การสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	90
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
	ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของโรงเรียนและประชากรผู้ให้ข้อมูล.....	91
	ตอนที่ 2 การดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรศิลปศึกษาของ โรงเรียนศรีสงครามวิทยาและโรงเรียนเลยพิทยาคม.....	98
5.	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	133
5.1	สรุปผลการวิจัย.....	134
5.2	อภิปรายผล.....	142
5.3	ข้อเสนอแนะ.....	161
	รายการอ้างอิง.....	163
	ภาคผนวก.....	172
	- เอกสารขอความร่วมมือในการวิจัย.....	173
	- รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	176
	- รายชื่อผู้ให้ข้อมูล.....	177
	- ภาพประกอบ.....	179

สารบัญ (ต่อ)

- แบบสัมภาษณ์.....	186
- แบบสังเกตพฤติกรรม.....	203
- แบบสำรวจกิจกรรม.....	206
ประวัติผู้เขียน.....	208

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงการได้รับรางวัลจากการประกวดศิลปะเด็ก ของโรงเรียนศรีสงครามวิทยา.....	5
2	แสดงการได้รับรางวัลจากการประกวดศิลปะเด็ก ของโรงเรียนเลยพิทยาคม.....	6
3	แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนศรีสงครามวิทยา.....	88
4.	แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนเลยพิทยาคม.....	89

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1	แสดงแผนผังโรงเรียนศรีสงครามวิทยา..... 92
2	แสดงแผนผังโรงเรียนเลยพิทยาคม..... 96